

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXI., číslo 8

21. 4. 2024 / neprodejné

Z OBSAHU	Hmatatelná záchraná lana Božího strategického plánu pro naši spásu	06
	Bůh vyzývá, abychom napomínali hříšníky	07
	Je peklo prázdné? Ježíš říká, že ne	10

Hans Multscher: Zmrtvýchvstání Ježíše Krista (1437)

Velikonoce, aneb jak se rodí naše víra

O tajemství Velikonoc nás informují všichni čtyři kanoniční evangelisté. Jedná se o podstatu katolické víry, protože křesťanská víra je vírou paschátní. Podstatným faktem naší víry je skutečnost smrti Kristovy a Jeho Zmrtvýchvstání. Katolická teologie má díky Pánu Bohu tuto problematiku zpracovanou důkladně, a to v části teologie, které se říká „teologie resurekce“. Nejde o nic jiného, než o hluboké promyšlení události po Kristově smrti pod úhlem odborného teologického zpracování. Odtud víme, že paschátní problematika se opírá, jak známo, o fakt prázdného hrobu a o roli svědků. Od nich se rodí to, čemu říkáme Tradice. Z evangelií, v různých podáních víme, že se našel „bohatý člověk jménem Josef z Arimatie“, který si vyžádal od Piláta Ježíšovo Tělo. To uložil do nové hrobky, do které ještě nebyl nikdo pochován. Prázdný hrob pak objevuje skupina zbožných žen, když „prvního dne po sobotě“ přicházejí učinit službu lásky vůči milovanému Mistru.

Skutečnost prázdného hrobu je z te-

ologického hlediska základem pro argumentaci Kristova Zmrtvýchvstání, ale my víme, že ji lze vysvětlit i jinak, než vzkříšením Nazaretského. Zejména Matoušova redakce kanonického evangelia nás informuje, že prvními „paschátními ateisty“ byli velekněží a členové židovské velerady, kteří podplatili strážce, s předem určenou interpretací a vysvětlením, co se u hrobu vlastně stalo, jak o tom slyšíme každý rok na Velikonoční pondělí při liturgii. Nejvyšší židovské autority mají jasno: „učedníci ukradli tělo svého mistra a ostatním tvrdí, že vstal z mrtvých“. V 19. století následuje jejich příkladu skupina racionalistů, a na sklonku téhož století i modernisté, kteří přišli s tezí, že „legenda či mýtus o Zmrtvýchvstání“ vzniká až v prvních staletích nově rodící se křesťanské církve.

Pokud se vrátíme k vlastním Velikonočním událostem, máme zde ještě další teologickou argumentaci, které se drží biblické poselství a teologický výklad. Jsou jimi paschátní christofanie (zjeve-

ní vzkříšeného Krista). Čtyřicet dní se Zmrtvýchvstalý zjevuje svým nejbližším učedníkům, tedy apoštolům, což má svůj pevný řád a styl. Potvrzuje tak, že událost prázdného hrobu sice je možno vyložit i jinak, což se pokoušejí neuměle opakovat stále zejména média, ale skutečnost prázdného hrobu, ve spojení se zjevením Zmrtvýchvstalého je podána tak, že není možné ji vysvětlit jinak, než že ten, který umřel, což všichni svědci viděli a zažili, znovu žije. Pochopitelně lze tyto dvě okolnosti rozvést podrobněji, ale rámcově na zmíněném lze postavit argumentaci, hájící reálnou událost Kristova Zmrtvýchvstání. Nakonec je teologie spjata s rolí svědků. O té autenticky hovoří úryvek Nového zákona, nazvaný tzv.: „páté“, nebo též „Pavlovo evangelium“. Jedná se o nejstarší písemnou zmínku v Novém zákoně, která dokládá víru prvotní Církve v Kristovo Zmrtvýchvstání.

*ThLic. Miloslav Paclík ThD.,
farář na Hoříčkách*

Hlasování o potratech v Evropském parlamentu je „ideologickou deklarácí“ a nespadá do kompetence EU

Evropský parlament ve čtvrtek 10. dubna schválil zařazení tzv. práva na potrat do Listiny základních práv EU. Vincenzo Bassi, předseda Federace katolických rodinných asociací v Evropě (FAFCE), v reakci na hlasování Evropského parlamentu uvedl, že není ničím jiným než cynickou politickou pozicí před volbami do Evropského parlamentu.

„Otázka potratů nespadá do kompetence Evropského parlamentu. Orgány na úrovni EU jsou vázány zásadou subsidiarity, která chrání členské státy, aby přijímaly právní předpisy v rámci své jurisdikce. Toto hlasování nebude mít na nikoho žádný významný dopad, s výjimkou agitace ideologické podpory během volební kampaně,“ uvádí Vincenzo Bassi, předseda Federace katolických rodinných asociací v Evropě (FAFCE).

Připomíná, že regulace potratů je v souladu se zásadou subsidiarity záležitostí členských států. Jedná se o politickou výzvu bez právních důsledků. Kromě toho je právo na výhradu svědomí základním právem zakotveným v Listině

EU, které musí být v souvislosti s potraty chráněno. Bassi dodává, že toto usnesení nemá žádné právní důsledky, a potraty tedy nelze do Listiny EU doplnit, protože odporují jejímu duchu i základním právům, která již Listina uznává. Nadále platí, že potrat není základním právem – neexistuje právo vzít si život. Aby mohla být Listina základních práv EU skutečně změněna, musí být tato změna schválena ve Smlouvách Evropské unie jednomyslným souhlasem všech členských států.

Vincenzo Bassi, předseda FAFCE, uvedl, že právo na potrat neuznává ani Evropský soud pro lidská práva, ani žádný mezinárodní soud. Ve skutečnosti se jedná pouze o návrh manifestu pro ideologické účely bez jakéhokoli právního základu, který nepřináší prospěch žádné ženě ani dítěti v Evropské unii. A dodává: „Nenechte se zmást, nejde o přístup k potratům ani o podporu žen. Jde o využití žen jako politických pěšáků. Místo toho, abychom nechávali ženy v izolaci v obtížných situacích, bychom je měli podporovat... Měli bychom podporovat

skutečnou volbu života tím, že budeme informovat a podporovat rodinu, která slouží společnému dobru. Je možné být zároveň pro život i pro volbu – volbu pro ženy mít děti a pro společenství růst prostřednictvím nových životů. Konkrétní sociální politika, která podporuje ženy a děti, by šla mnohem dále než ideologické deklaráce, které nemají žádný dopad na realitu.“

Pro schválení zařazení tzv. práva na potrat do Listiny základních práv EU hlasovalo 10. dubna 336 europoslanců, 163 bylo proti a 39 se zdrželo. Hlasování přichází měsíc poté, co francouzský prezident Macron „právo“ na potrat zakotvil do francouzské ústavy.

Federace katolických rodinných asociací v Evropě (FAFCE) zastupuje 32 národních a místních asociací a je „hlasem“ rodin z katolické perspektivy na evropské úrovni. FAFCE se od roku 2001 podílí na činnosti Rady Evropy a je členem Platformy základních práv Evropské unie.

církev.cz

Dívčí pěší pouť do Napajedel k Aničce Zelíkové

Pouti za ochranu nenarozených u příležitosti slavnosti Zvěstování Páně a také stého výročí narození Aničky Zelíkové se v pondělí 8. dubna 2024 zúčastnily také studentky Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži.

V pondělí se ve školní kapli Panny Marie setkalo 52 studentek připravených na několikahodinovou cestu. Po společné modlitbě jsme od otce Petra Káni dostaly požehnání na cestu, od vychovatele Aničky Berkové a sestry Filipy pár instrukcí k průběhu této každoročně konané pouti. Před AG jsme pořídily společnou fotografii a poté už nám nic nebránilo v odchodu; vzaly jsme kříž a vyrazily jsme. Šly jsme podél řek i polí, lesem, trávou i po asfaltu. Část cesty jsme zpívaly s kytarou, což při horkém, větrném počasí nebylo vůbec jednoduché.

Po drobné přestávce na svačinu jsme si přečetly dnešní evangelium a sestra Filipa k nám měla krátkou promluvu, na kterou jsme na dalším úseku cesty navázaly silentiem, při němž jsme se mohly oddávat vlastním myšlenkám a modlitbě. V Kvasicích jsme poobědvaly a šly dál. Ve tři hodiny jsme se společně pomodlily zpívanou Korunku k Božímu milosrdenství.

Přibližně ve čtvrt na šest jsme dorazily do Napajedel. Po doplnění zásob vody na zdejší faře jsme se vydaly po schodech ke kostelu. Některé z nás je přímo vyběhly. Přivítali jsme se zde s otcem Petrem, bratrem Vaškem a s ostatními, kteří za námi přijeli autem. V kostele byla adorace a po ní následovala mše svatá s otcem arcibiskupem Josefem Nuzíkem. Kostel byl plný, a to nejen kvůli slavnosti Zvěs-

tování Páně, ale také proto, že jsme si připomínali sté výročí narození Aničky Zelíkové, k jejímuž hrobu se po mši svaté vydal velký průvod. S modlitbou růžence na rtech jsme přišli na hřbitov, kde jsme mohli nějakou dobu setrvat.

V osm hodin pro nás přijel autobus a odvezl nás zpět na AG.

Naše poděkování patří všem, kdo pro nás pouť zorganizovali, a to zvláště Aničce Berkové, sestře Filipě, naší milované bývalé pastorační asistentce Verči Horákové, dále také otci Petrovi a bratru Vaškovi. Jsme rády, že jsme se mohly zúčastnit.

*Za všechny účastnice pouti
Tereza Siudová
církev.cz*

Milí čtenáři,

rádi bychom publikovali více textů od českých autorů, kteří by reflektovali aktuální dění v církvi a ve společnosti v souvislostech a z hlediska naukového bohatství katolické církve, abychom tak doplnili mnohdy povrchní pohledy těch, kteří se označují za konzervativní, pokrokové nebo dokonce liberální. Texty nám můžete posílat na naši e-mailovou adresu redakce@rcmonitor.cz.

Zdeňka Rybová, šéfredaktorka

Milosrdné sestry v Kamerunu bojují proti chudobě, prostituci, malárii a tuberkulóze

V Ngaoundalu, v centru této africké země, provozují řeholnice z kongregace svaté Jeanne Antidy Thouretové ženské školicí středisko a dvě zdravotní ordinace. Sestra Claudine Boloumová potvrzuje: Od té doby, co jsme tady, došlo ke zlepšení situace místních žen.

Útěk z předčasného manželství nebo z ulice. Takový osud potkal téměř všechny dívky, které přicházejí do vzdělávacího centra pro ženy v Ngaoundalu v regionu Adamaoua ve středním Kamerunu. Právě v této vesnici založily Milosrdné sestry svaté Jeanne Antidy Thouretové, které v této africké zemi působí od roku 1987, projekt zaměřený na podporu těchto mladých dívek, jimž již ve dvanácti letech hrozí, že je rodiče vnutí do manželství, případně že skončí v síti prostituce. „Ale jakmile je jednou osamostatní, jen obtížně skončí v této pasti“, reaguje s přesvědčením sestra Claudine Boloumová. Tato řeholnice pocházející z Čadu, která v Kamerunu působí již čtyři roky, vysvětluje, že škola těmto dívkám otevře oči. Mladé ženy pak začnou přemýšlet, načež je doma již nemohou provdat dříve, než přijde jejich čas, a jakmile se osamostatní, je těžké je polapit do pasti prostituce.

Kočovní etnika

Do centra zřízeného řádovými sestrami přicházejí většinou muslimské dívky z etnických skupin Foulbé nebo Mbororo, vedoucí kočovný život. Pracují a žijí se zvířaty, která jsou jejich prioritou, pokračuje sestra Claudine. V těchto skupinách si žen nikdo neváží, muži jich mají víc, ženy nemají práci a často nedokážou uži-

vit ani své děti. V průběhu let se řeholnice snažily rodiny podporovat a došlo k určitému zlepšení, dodává sestra Claudine: „Nyní chtějí pracovat i ženy, pochopily, že mohou být zodpovědné, a začaly posílat své dcery do školy. Tyto mladé ženy se učí stříhat a šít, ale také vést účetnictví, a na konci výuky se budou umět vyjadřovat v angličtině i francouzštině“.

Problematické čarodějnictví

Ve stejné oblasti zřídily Milosrdné sestry svaté Jeanne Antidy Thouretové také dvě ordinace, nesoucí jména „Pietro Pecora“ a „Santa Agostina“, kde pracuje zdravotnický personál. Zde se léčí méně závažné případy malárie, očkují se zde děti a pečují se o těhotné ženy. „Důvod, proč máme tyto dvě ordinace“, předjímá sestra Claudine otázku, „vychází z toho, že mnozí nevěří v moderní medicínu. Než přijdou sem, jdou k šamanům, k těm, kteří je léčí ,tradiční medicínou“, tedy listím, a teprve když zjistí, že dotyčnému hrozí smrt, rozhodnou se ho vzít do nemocnice, která je však od vesnice vzdálená pět kilometrů“. Přítomnost dvou zdravotních středisek přímo mezi obyvateli tak zatím pomohla zachránit několik životů. Nejvíce pacientů trpí malárií, břišním tyfem, tuberkulózou a podvýživou, mezi nimiž je mnoho velmi malých dětí. „Pijí jen syrové mléko“, vysvětluje dále sestra Claudine, „dostávají tuberkulózu a nemohou se dostatečně nasytit“.

Otázka dostupnosti léků

Tady ve středisku „Pietro Pecora“, vysvětluje Nestor Sadoli, zdravotník a vedoucí

SLOVO KNĚZE

Neděle Dobrého Pastýře

Blíží se 4. neděle velikonoční, jinak zvaná „Neděle Dobrého Pastýře“. Nejen, že si připomínáme Ježíše Krista jako dobrého pastýře, který zná každou svou ovci a za každou z nich položil svůj život, ale také se modlíme za pastýře církve a za duchovní povolání, kterých poslední dobou pocítujeme nedostatek. Pryč jsou doby, kdy se rodina, ze které byl nějaký člen povolán ke kněžství či k řeholnímu životu, cítila nezaslouženě odměněna, kdy tichou tužbou mnoha katolických matek bylo, aby se jejich syn stal knězem a když se jím stal, doprovázely ho modlitbou, aby zůstal věrným církvi a Bohu.

Nechci paušalizovat ani vidět vše v temných barvách a doufám, že zkušenost, kterou nyní popíši je výjimka potvrzující pravidlo. Již několikrát jsem zaslechl z jedněch a týchž úst nářky na nedostatek kněží a zároveň: „Tak to tedy ne, náš syn/dcera na kněze/do kláštera nepůjde, já chci vnoučata!“

Osobně jsem toho názoru, že duchovních povolání je dostatek. Vždyť Bůh je velice štědrý a jistě nechce, aby církev trpěla nedostatkem těch, kteří by pracovali na jeho vinici. Problém vidím jinde, ne v nedostatku povolání, ale v jeho tichosti, kterou často přehluší tento až příliš ukřičený svět.

Prosme tedy, nejen příští neděli, nejlépe každý den za srdce a duše povolání, aby přes všechen hluk tohoto světa do nich pronikl jemný hlas Božího volání a aby našli odvahu být těmi, kteří odpoví ano, i když budou třeba i vlastní rodinou považováni za bláznů.

Vždyť, co může být lepšího než být tam, kde mne chce Dobrý Pastýř.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

centra, máme očkovací program, provádíme předporodní medicínu, porody, máme analytické laboratoře a také zajišťujeme očkování ve vesnicích. Máme zde případy malárie, úplavice, podvýživy, břišního tyfu a někdy i hypertenze a cukrovky u starších lidí. Jedním z nejzávažnějších problémů je dostupnost léků.

Role zahraniční podpory

Studna, školící středisko, dvě zdravotní střediska, nákup léků a žádná podpora ze strany státu, který v průběhu let tolik sliboval. Materiál, šicí stroje pro školu, to vše přichází díky každoroční podpoře od italské neziskové organizace Gruppo India (založené misionářem a jezuitou

Mariem Pesce), která nám pomáhá dopřát těmto mladým ženám lepší života, uzavírá sestra Claudine.

Francesca Sabatinelli
Vatican News

Papež: Křehčí život je důstojný, žádná logika neospravedlňuje jeho marginalizaci

Ve výzvě, kterou papež adresoval účastníkům plenárního shromáždění Papežské akademie sociálních věd přijaté na audienci, se hovoří o tom, že lidskou existenci nelze hodnotit na základě „utilitárních a funkčních kritérií“: je třeba rozvíjet „kulturu inkluze“ proti nebezpečí považovat nenarozené děti s postižením nebo seniory v jejich závěrečné fázi za „přítež“.

Tváří v tvář kultuře plýtvání, „kteřá nemá hranice“, musíme jednat tak, že budeme podporovat „kulturu inkluze“. Papež tuto výzvu vyslovil v projevu k účastníkům plenárního shromáždění Papežské akademie sociálních věd s tématem „Změna sociálních determinant a budování nové kultury inkluze“, které se konalo 11. dubna, v závěrečný den v Letohrádku Pia IV. ve Vatikánu. Poprvé od jejího založení před 30 lety je plenární zasedání věnováno lidem se zdravotním postižením, tedy právě těm, na které se papež zaměřuje, protože v mnoha částech světa, v nejchudších zemích, ale i v „kontextech většího blahobytu“, je stále mnoho lidí, kteří jsou „kvůli postižení izolováni a vytlačeni na okraj společenského života“.

Kultura odmítání nemá žádné hranice. Existují lidé, kteří se domnívají, že jsou schopni na základě utilitárních a funkčních kritérií určit, kdy má život hodnotu a stojí za to ho žít. Tento typ mentality může vést k závažnému porušování práv nejslabších lidí, k velké nespravedlnosti a nerovnosti, kdy se člověk řídí především logikou zisku, efektivity nebo úspěchu.

Kultura smrti, potraty a eutanazie

František se však věnuje i dalšímu ne-

bezpečí, méně viditelnému, ale pro lidi s postižením velmi zákeřnému, a tím je „tendence, která vede k tomu, že člověk považuje vlastní existenci za břemeno pro sebe a své blízké“. Tato mentalita, varuje papež, „proměňuje kulturu vyřazování v kulturu smrti“.

To je velmi důležité, dva extrémy života: nenarozené děti s postižením jsou potraceny a starým lidem v posledním stádiu je dopřána sladká smrt, eutanazie. Jde vždy o převlečenou eutanazii, ale nakonec je to stejně eutanazie.

Podpora inkluze

Kultura začleňování je tedy cestou „boje proti kultuře zavrhování“, která zajišťuje vytváření a posilování „vazeb sounáležitosti se společností“.

Protagonisty této solidární činnosti jsou ti, kdo se cítí být spoluodpovědní za dobro každého člověka, usilují o větší sociální spravedlnost a odstraňují překážky různého druhu, které mnohým brání v užívání základních práv a svobod.

Podpora chudších zemí

Začlenění a práva, kterým se těší osoby se zdravotním postižením žijící v bohatších a rozvinutějších zemích, však nejsou tím, co lze nalézt v chudších zemích, „kde je toto vše ještě z velké části nedotažené“.

Proto by vlády, které takové úsilí vyvíjejí, měly být povzbuzovány a podporovány mezinárodním společenstvím. Stejně tak je třeba podporovat i organizace občanské společnosti, protože bez jejich rozsáhlé solidární činnosti by na mnoha místech byli lidé odkázáni jen sami na sebe.

Podpora sociální participace

Společnosti mají usilovat o budování toho, co papež nazývá „integrální inkluze“, která umožňuje lidem s postižením účastnit se společenského života a nečiní z nich „pasivní příjemce“.

Subsidiarita a participace jsou dva pilíře účinné inkluze. A v tomto světle lze dobře pochopit význam sdružení a hnutí lidí s postižením, která podporují sociální participaci.

Nejnáléhavější výzvy

František se na adresu výběru tématu, které zvolilo plenární zasedání, vyjadřuje s uznáním a reflektuje práci Akademie, kterou vyzval, „aby se podle transdisciplinárního modelu zabývala některými z nejnáléhavějších výzev dneška“.

Mám na mysli technologie a jejich důsledky ve výzkumu a v oblastech, jako je medicína a ekologická transformace; mám na mysli komunikaci a rozvoj umělé inteligence – to je skutečná výzva! – a také na potřebu najít nové ekonomické modely.

Papež proto vyzývá, abychom vždy brali v úvahu důstojnost osob s postižením a jejich právo na „integrální rozvoj“, protože „zranitelnost a křehkost patří k lidskému stavu a nejsou vlastní pouze osobám s postižením“. Při poděkování za angažovanost Akademie František zdůraznil zájem církve o osoby se zdravotním postižením, stejně jako evangelia vyprávějí o Ježíšových setkáních s těmito lidmi.

Francesca Sabatinelli
Vatican News

HMATATELNÁ ZÁCHRANNÁ LANA BOŽÍHO STRATEGICKÉHO PLÁNU PRO NAŠI SPÁSU

Investiční manažeři kladou s vášnivým zaujetím prostou, avšak přínosnou strategickou otázku, která přitáhne pozornost většiny lidí: „Budete mít dostatek peněz na důchod?“

Manažeři nabízejí rozumné investiční rady (ale zpravidla se vyhýbají nepřijemnostem spojeným s předpovídáním úmrtí podle pojistně-matematických tabulek). Nezbytná přesnost investičních poradců orientovaných na cíl by se nám mohla hodit, když zaměříme svou pozornost na svůj osud v nebi.

Potřebujeme Boží zjevení, abychom se ujistili, že náš strategický plán odpovídá Božímu plánu. Potřebujeme také rozpoznat a přemoci strategii našeho protivníka, ďábla. Manželské objetí či vkládání rukou při svěcení představují přirozená a svátostná záchranná lana Božího strategického plánu, který má vést k naší spáse.

Zamysleme se nad čtyřmi fázemi Božího strategického plánu.

První fáze Božího strategického plánu: Stvoření

Bible zjevuje Boha jako Stvořitele. Po každém aktu stvoření kniha Genesis potvrzuje: „Bůh viděl, že to je dobré.“ Boží stvořitelství je nezrušitelné, svaté a uspokojivé.

Bůh stvořil člověka – muže a ženu – ke svému obrazu. Postavil je do světa s odvážnými a nadějnými slovy: „Plodte a množte se a naplňte zemi.“ Bůh miluje děti a lidský život a chce, abychom spolupracovali na pokračování jeho tvůrčí lásky a rozšiřovali vliv lidstva.

Bůh stvořil Adama a z jeho žebra stvořil Evu jako jemu rovnou. Adam se raduje ze stvoření Evy a radostně prohlašuje: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla!“ (Gn 2,24) Adam a Eva se těší daru manželského objetí. Podíli se na naplnění země novým životem prostřednictvím krásy opravdové lidské lásky v manželství muže a ženy.

Ďábel však Adama a Evu s úspěchem pokoušel, aby se vzbouřili proti Božímu strategickému plánu pro jejich štěstí.

Foto: Jakub Šerých / Člověk a Vira

Prvotní hřích mrzačí a deformuje lidskou přirozenost Adama a Evy i jejich potomků, ale neničí ji. Bůh nás neopouští navzdory umíněnosti našich hříchů. V celém Starém zákoně nás opakovaně usměrňuje podle svého plánu spásy, aniž by omezoval naši svobodu.

Druhá fáze: Vykoupení

Když se naplnil čas, Bůh poslal do světa své Slovo, aby nám ukázal cestu života. Za bezhříšné součinnosti Marie, nové Evy, se „Slovo stalo tělem a přebývalo mezi námi“. (J 1,14) Ježíš je nový Adam. Ježíšova poslušnost překonává následky neposlušnosti. Ježíš povznáší církve nad pouta rodin a kmenů. Shromáždil dvanáct apoštolů, kteří nahradili dvanáct izraelských kmenů. Buduje církve na Petrově skále. Staví se proti hříchu – kořenu utrpení a smrti – a v ukřižování a vzkříšení poráží ďábla. Zakládá svou Novou a věčnou smlouvu, aby nám opět otevřel cestu do nebe. Jeho vykupitelská smlouva

očisťuje, obnovuje a pozvedá manželskou smlouvu muže a ženy.

Třetí fáze: Nové stvoření

Ježíš zaslubuje Ducha svatého – Přímluvce, který svou milostí pozvedne a promění lidskou přirozenost, abychom dosáhli našeho strategického cíle. O Letnicích sesílá Ducha svatého na Marii a učedníky. Stejně jako Boží stvoření světa je i nové stvoření podivuhodné a okamžité. Letnice jsou dnem, kdy se zrodila církev, Kristovo mystické tělo. Církve pozvedá rodiny a národy a přivádí je do mystické Boží rodiny. Církve není náboženské vyznání. Církve je svátostnou nádobou Ducha svatého a univerzální Cestou života.

Bůh si nás vyvolil, abychom až do konce věků pomáhali rozšiřovat a rozmnožovat jeho nové stvoření prostřednictvím svátostí. Naši zásadní úlohou je zajistit přežití druhu. Vkládání rukou při svěcení hmatatelně spojuje kněze s biskupem a biskupa s apoštoly. Kdykoli kněz

při udělování svátostí vkládá ruce na věřící, je příjemce svátosti rovněž spojen s apoštoly. Taková je důstojnost kněžství!

Církev střeží integritu manželství a rodiny, aby zachovala spojení se stvořením našich prvních rodičů, a stejně pečlivě střeží a upravuje vkládání rukou při svěcení, aby zachovala kontinuitu církve a jejích svátostí. Stejně jako je manželské objetí nezbytné pro růst rodin a populace, je vkládání rukou hmatatelným apoštolským záchranným lanem milosti, které chrání neporušenost svátostí církve. Tento požadavek je natolik vážný, že jakékoli porušení činí svátostné svěcení neplatným a (podobně jako antikoncepce v manželství) maří milostí naplněný růst církve.

Čtvrtá fáze: Spása

Boží láska není nepřístupnou abstrakcí. Svätý Jan shrnuje slávu hmatatelné Boží

smlovy s jeho lidem:

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života... a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven... To píšeme, aby naše radost byla úplná.“ (1J 1,1-4)

Boží strategický plán je jasný: Obnovit celé stvoření v Kristu, Králi vesmíru. Manželství, plodnost manželského objetí a svátostné svěcení, které se v životě církve v průběhu dějin předává vkládáním rukou, jsou nezbytné pro přežití druhu a pokračování jeho nového stvoření. V nebeském tajemství platí: čím více, tím lépe. Proto přivádíme na svět nový život a svátostmi sytíme Boží děti.

Rodina a kněžství jsou svorníky autentického katolického učení a života. Strategickým cílem ďáblů vzbouřily je zničit tato hmatatelná záchranná lana

nového stvoření. Ďábelský plán je až příliš známý: Podkopat manželství a rodinu – a zničit kněžství.

Učínme z Božího strategického plánu náš plán. Milujme Boha, milujme bližního, milujme manželství, milujme život a milujme apoštolské kněžství. A očekávejme věčnou radost.

P. Jerry Pokorsky
Catholic Culture
Přeložil Pavel Štíčka

Fr. Jerry Pokorsky
zakladatel organizací CREDO
a Adoremus

BŮH VYZÝVÁ, ABYCHOM NAPOMÍNALI HŘÍŠNÍKY

Je ironií, že sekulární společnost kvapně cituje slavný biblický verš, aby katolíkům a ostatním křesťanům vnutila svou bezbožnou agendu.

Tento citát, který současná kultura – a bohužel i neautentičtí křesťané – rádi pronášejí, pochází z Matoušova evangelia 7,1, kde Ježíš říká: „Nesudte.“ Díky tomuto prostému příkazu, který jim zní v uších, spolu se zavádějícím vlivem kultury a agresivním tlakem vrstevníků se až příliš mnoho samozvaných křesťanů dnes domnívá, že mají nechat každého dělat si, co se mu zachce – muže, který takzvaně „uzavře sňatek“ s jiným mužem, nebo dívku, která projde takzvanou „tranzicí“ na chlapce. Dnešní vyšinitá kultura trvá na tom, že Ježíš by varoval před odporem vůči tzv. manželství homosexuálů nebo vůči tzv. transgenderismu, protože by to byl hřích odsuzování.

Tento kvap je problematický v tom, že necitujeme všechna Ježíšova slova o odsuzování. Uvedme proto celou záležitost do patřičných souvislostí a přečte-

me si z Písma víc než jen tento příkaz, abychom si uvědomili, že Ježíš v této části Matoušova evangelia pronesl ještě řadu dalších slov. Nezastavujte se u prvního verše; pokračujte ve čtení všech slov v 1. až 5. verši:

Nesudte, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Anebo jak to, že říkáš svému bratru: „Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka“ – a hle, trám ve tvém vlastním oku!

Když si poslechneme všechna Ježíšova slova a probereme úryvek rádek po řádku, zjistíme, že Ježíš svým učedníkům neřikal, aby nikdy neodsuzovali chování druhých. Pán chce, abychom nedělali ukvapené soudy a nebyli pokrytečtí. Pokud máme napomenout své bližní za

něco, o čem víme, že by bylo v Božích očích špatné, bude to působit upřímně a bude to účinnější, pokud se nebudeme chovat pokrytecky.

Budeme-li se snažit žít podle Božích přikázání a správně formovat své svědomí, pak správně rozpoznáme hřích, když jej uvidíme. Právě proto, že nám záleží na spásě druhých, musíme je někdy soudit ve snaze pomoci jim dostat se na správnou cestu. Neposuzujeme jejich věčnou odměnu či zatracení. Pouze Bůh může rozsoudit, co se s námi stane, až zemřeme. Ale posuzujeme, zda je nějaký skutek hříšný, nebo ne, a s láskou to dáváme vědět lidem, na kterých nám záleží, v naději, že uvidí světlo a změní své hříšné jednání. Ježíš od nás v podstatě očekává, že budeme soudit, ale správně. Objektívni posuzování je dovoleno, subjektivní nikoli.

Nicolas Poussin: Kristus a žena přistižena při cizoložství (1653)

Proti námitkám nevědomých nebo heretických křesťanů, kteří tvrdí, že Ježíš nám řekl: „Nesudte!“, je nejlepší vysvětlit, že člověk má svou vnější složku a svou vnitřní složku, kterou nazýváme svědomí. Zatímco něčí svědomí nikdy nemůžeme soudit a nemůžeme být soudcem, který rozhodne, zda je jeho duše dostatečně dokonalá, aby se dostala do nebe, očekává se od nás, že budeme soudit něčí vnější složku, jak ji poznáváme na základě jeho skutků. Pokud by tomu tak nebylo, nikdy bychom se nesměli ozvat, když by muž znásilňoval ženu nebo kdyby osoba zneužívající děti vytvářela dětskou pornografii. Proti těmto činům se však samozřejmě ozýváme, stejně jako bychom se měli ozvat proti jiným skutkům, o nichž Bůh řekl, že jsou špatné, jako je například jakýkoli druh heterosexuálního pohlavního styku mimo manželství a jakýkoli druh homosexuálního pohlavního styku.

Je velký rozdíl mezi tím, když někoho odsuzujeme, a tím, když odsuzujeme jeho chování. Prvního se máme vyvarovat, ale druhé máme praktikovat, protože používání správného úsudku je prostředkem, díky němuž můžeme radit těm, na kterých nám záleží. Nikdy bychom nemohli praktikovat duchovní skutky milosrdenství – napomínat hříšníka –, kdybychom nesměli soudit. Tento akt napomínání by se dal nejlépe vyjádřit jako tvrdá láska. Odsuzování nebo napomínání bude účinné pouze tehdy, pokud

budeme praktikovat to, co kážeme, a pokud nebudeme samolibí. Přístup „dělej to, co říkám, a ne to, co dělám“ nebude fungovat. Nebude fungovat ani to, když budeme odsuzovat hříchy, který vidíme u druhých, ale přehlížet je u sebe.

Cesta života je v podání současné kultury nesmírně široká a snadno schůdná, a proto se většina lidí vydává na tuto cestu do záhuby. Cesta do nebe je úzká a obtížně schůdná. Tato cesta, k níž nás Ježíš vyzývá, je nejen náročná, ale je snadné z ní sejít kvůli světské zábavě, dezinformacím a klamným informacím přicházejícím z médií a vábení sirén zábavního průmyslu.

Snažte se vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit vejít, ale nebudou schopni (Lukáš 13,24).

Když se zamýšlím nad tímto ostrým a poněkud šokujícím Ježíšovým výrokem o tom, že mnozí skončí v pekle, jsem nucen vážně prozkoumat cestu, po níž jdu, a pokorně zhodnotit, zda jsem si vybral tu, která prochází úzkými dveřmi. Kromě toho mám také starost o své bližní (což je všeobíhající pojem, který zahrnuje přátele, známé, spolupracovníky, rodiče studentů a studenty) a modlím se, aby – pokud se v současné době vydávají po snadné cestě vytyčené dnešní kulturou –, z této cesty sešli a vydali se po náročnější, užší cestě vytyčené naším všemohoucím Stvořitelem.

Jsou lidé, kteří tvrdí, že stačí, když je člověk dobrý, a pak má volný průchod

dveřmi nebo branou do nebe. Stejně tak říkají, že nemusíte být věřící; můžete být jednoduše duchovní. Trvají na tom, že se nemusíte přesně řídit Ježíšovými slovy; stačí následovat ducha lásky k bližnímu. Věří také, že Bůh je naprosto milující, což v jejich pojetí znamená, že by nikdy neodsoudil homosexuálního muže za to, že se zamiloval a navázal sexuální vztah s jiným mužem, nebo neodsoudil těhotnou ženu za její rozhodnutí dělat si se svým tělem, co chce, například zabít dítě, které v sobě nosí.

Podle mé strohé verze napomínání hříšníků se tito lidé strašně mýlí. Podle mé soucitné verze napomínání hříšníků jsou tito lidé nevědomí nebo neznalí a potřebují vedení. Samozřejmě, že každý obtížný rozhovor zahrnující kritiku jednání druhého člověka musí být veden se soucitem.

Vzpomínám si, že když naše děti byly ještě malé, nejlepší lék na kašel, který jsme jim s manželkou dávali, chutnal naprosto příšerně. Sirup proti kašli s indicovou kůrou – jakkoli chutnal nepříjemně – potlačoval kašel mnohem účinněji než slazený sirup s pomerančovou příchutí. Stejně jako jsme s manželkou soucitně říkali našim dětem: „Víme, že to chutná strašně, ale záleží nám na tvém zdraví a musíš to brát, aby ses uzdravil,“ tak i ten, kdo napomíná hříšníka, říká: „Vím, že je těžké to přijmout, ale záleží mi na tvé duši a musíš to slyšet.“ Když řeknete lidem v lásce několik rozhodných vět v naději, že přestanou hřešit, nebudou je zpočátku přijímat jako cosi sladkého, ale je to lék, který potřebují. Láska mluví pravdu a varuje před špatnostmi, a to může být často nepříjemné.

Příliš mnoho lidí v dnešní době nechce druhé urazit, a tak na chyby nebo špatná rozhodnutí druhých nepoukazují, přestože jejich mlčení nebo nedostatečná přímluva mohou být formou spolupráce s hříchem proti Bohu. Pokud například nechcete urazit svého přítele mužského pohlaví, který trpí genderovou dysforií a chce brát ženské hormony a nechat se vykastrovat, buď mlčíte, nebo ho utvrzujete v tom, že mu říkáte, aby žil „svou pravdu“. Ale tím, že se rozhodnete tohoto člověka neurážet, urážíte Boha, který je „pravda“ a stvořil tohoto člověka jako

Foto: Iva Horalkova / Člověk a Víra

muže.

Podobně chce být v dnešní době příliš mnoho rodičů nejlepšími přáteli svých dětí a v důsledku tohoto mylného názoru nechtějí příliš tvrdě vyjadřovat nesouhlas s jednáním svých dětí. Pokud se syn a dcera zlobí na to, co jim matka a otec řekli, takovíto rodiče se mylně domnívají, že tím, co řekli, provedli cosi špatného. Ve skutečnosti dětský hněv znamená, že rodiče trefili do černého a že v hloubi duše mladí vědí, že dospělí členové rodiny měli pravdu. Děti mohou být zpočátku nazlobené nebo smutné a tyto negativní pocity vůči rodičům mohou trvat dlouho, ale nakonec se vzpamatují a až dospějí, řeknou mamince a tatínkovi, že zpětně oceňují, že měli rodiče, kteří říkali pravdu a varovali je před nemorálním nebo hloupým jednáním.

Když posuzujeme něčí vnější složku – jeho skutky –, není naším cílem dosáhnout pocitu nadřazenosti tím, že danému člověku řekneme, jak je špatný. Naším cílem je zabránit tomu, aby se dotyčná osoba trvale odloučila od Boha, a přivést ji na správnou, i když užší cestu, po které půjde v životě dál a snad se začne rozhodovat moudřeji.

Ježíš je nám příkladem toho, jak by mělo vypadat napomínání hříšníka, když se snažíme s láskou konfrontovat člověka, kterému hrozí věčný trest. Ve známém biblickém příběhu o mužích, kteří chtěli ukamenovat cizoložnou ženu (Jan

8), Ježíš muže zahnal (což je špatný způsob napomínání!), ale pak ženě řekl, aby už nehřešila. Ptal se ženy, zda ji někdo odsoudil, ne zda ji někdo soudil. Existuje rozdíl mezi souzením a zavržením a Ježíš mezi nimi jasně rozlišuje. Neříká, že její cizoložství bylo správné, ospravedlnitelné nebo chvályhodné. Neříká: „Kdo jsem, abych soudil?“ Z tohoto příběhu je zřejmé, že cesta k věčnému životu s Ježíšem vyžaduje, aby člověk činil pokání, a neza hrnuje akceptaci hříchu.

Připomínejte si, že nesoudíte vnitřní duši svého přítele nebo svého dítěte, ale posuzujete jejich vnější skutky. Hřích soudíme, protože jsme k tomu povoláni. Svätý Pavel říká:

Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování. Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženu učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím. Avšak ty buď ve všem strážlivý, snášej útrapy, konej dílo zvěstovatele evangelia a cele se věnuj své službě (2 Timoteovi 4,2–5).

A ještě přesvědčivěji si uvědomujte, že Bůh si napomínání hříšníka a jeho přivádění zpět na úzkou cestu váží natolik, že k tomu inspiroval i apoštola Jakuba:

Bratři moji, zbloudí-li kdo od pravdy a druhý ho přivede nazpět, vězte, že ten, kdo odvrátí hříšníka od bludné cesty, zachrání jeho duši od smrti a přikryje množ-

ství hříchů (List Jakubův 5, 19–20).

A konečně ve Starém zákoně čteme, jak nás Bůh prosí, abychom svým bližním dávali najevo, když jednají hříšně, aby jejich krev nebyla na našich rukou, až zemrou a budou trpět v pekle.

Ty, lidský synu, slyš. Ustanovuji tě strážcem izraelského domu. Uslyšíš-li z mých úst slovo, vyřídíš jim mé varování. Řeknu-li o svévolníkovi: ‚Svévolníku, zemřeš,‘ a ty bys nepromluvil a nevaroval ho před jeho cestou, ten svévolník zemře za svou nepravost, ale za jeho krev budu volat k odpovědnosti tebe. Jestliže budeš svévolníka varovat před jeho cestou, aby se od ní odvrátil, ale on se od své cesty neodvrátí, zemře pro svou nepravost, ale ty jsi svou duši vysvobodil (Ezechiel 33,7–9).

Bůh chce, abychom byli jeho strážci a strážkyněmi – abychom „svévolníka varovali před jeho cestou, aby se od ní odvrátil“. Výstižně to vyjádřil svätý Jan Zlatoústý:

Nesmí nám vadit, že urážíme lidi, pokud bychom respektem k nim uráželi Boha.

Jak Ježíš řekl svým učedníkům, úzká cesta není snadná a těch, kdo ji najdou, je málo. Pro nás bude obtížná – vyžaduje veliké odhodlání a ochotu riskovat přátelství a společenské přijetí – tím, že budeme jednat v rozporu s kulturou a poukazovat na jednání, které je nemorální nebo hloupé. Napomínáním druhých za hříšné jednání můžeme přijít o přátelství a můžeme způsobit, že naše děti na nás budou křičet: „Nenávidím tě!“, když budeme jejich jednání odsuzovat a kárat je. Člověk, který miluje svůj hřích nade vše ostatní, dokonce i víc než svého Stvořitele, bude nepochybně citlivý na jakékoli naše napomínání nebo odhalování, když budeme jeho hřích odsuzovat.

...Přesto odsuzujte.

Dan Fitzpatrick
Catholic Stand
Přeložil Pavel Štíčka

Dan Fitzpatrick
pedagog a blogger

JE PEKLO PRÁZDNÉ? JEŽÍŠ ŘÍKÁ, ŽE NE

„Rád si myslím, že je peklo prázdné, a doufám, že to tak je,“ prohlásil papež František v italském televizním pořadu *Che Tempo Che Fa*. „Neříkám to jako věroučné dogma, ale jako svou vlastní soukromou myšlenku,“ řekl papež.

Netvrdil, že peklo neexistuje, neřekl, že je prázdné, a ani neobhajoval apokastazi; v těchto slovech je obsaženo celé drama, které církev prožívá už víc než půl století. V jiném, opravdovějším a méně mediálně zatíženém interview z doby před dvěma tisíci lety náš Pán putoval do Jeruzaléma a „kdo si mu řekl: ‚Pane, je opravdu málo těch, kteří budou spaseni?‘“ (L 13,23). „Snažte se vejít úzkými dveřmi, neboť mnozí, pravím vám, se budou snažit vejít, ale nebudou schopni.“ Pán, vtělené milosrdenství, se nesnaží uhasit v srdci člověka obavy o spasení a naopak se zdá, že je dokonce potvrzuje: *mnozí* nevejdou. Takže vy, kdo mi nasloucháte a kdo se mě ptáte, snažte se vejít.

Pokračování tohoto textu z Lukášova evangelia, které je díky v něm obsaženým podobenstvím o ztracené ovci, o ztracené minci a o marnotratném synu považované za evangelium milosrdenství, vyznívá ještě silněji: „Jakmile už jednou hospodář vstane a zavře dveře a vy zůstanete venku, začnete tlouct na dveře a volat: ‚Pane, otevři nám,‘ tu on vám odpoví: ‚Neznám vás, odkud jste!‘ Pak budete říkat: ‚Jedli jsme s tebou i pili a na našich ulicích jsi učil!‘ On však odpoví: ‚Neznám vás, odkud jste. Odstupte ode mne všichni, kdo se dopouštíte bezpráví.‘ Tam bude pláč a skřípění zubů, až spatříte Abrahama, Izáka a Jáka i všechny proroky v Božím království, a vy budete vyvrženi ven“ (L 13,25–28). Rozhodně to není izolovaný text, neboť v Evangelii sv. Matouše nacházíme podobné varování: „Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá“ (Mt 7,13–14). I tady je neúprosný kontrast: *mnozí* jsou ztraceni, *málokdo* nachází cestu k životu.

Proto sám apoštol sv. Pavel, který usilovně zvěstoval, že Boží spása je k dis-

Luca Signorelli: Peklo. Freska v katedrále v Orviету 1499–1505)

pozici nejen židům, ale také pohanům, v dopise proslulém láskou a útěchou vyzývá filipské křesťany: „... s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení“ (Fp 2,12). S bázní a chvěním? Proč? Protože v souladu s Pánovým učením velmi dobře věděl, že vstupní dveře do království zavírá široká kategorie hříchů: „Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? Nemylte se: Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravníci, ani zvrácní, ani zloději, ani lakomci, opilci, utrahači, lupiči nebudou mít účast v Božím království“ (1K 6,9–10). Nevyvolával v tomto ohledu žádnou iluzi, ospravedlňované mylně chápaným milosrdenstvím, ani falešný pokoj, založený na tom, že nejrůznější formování lidem bezmála znemožní hřešit.

Svatý Augustin se v XXI. knize svého mistrovského díla *O obci Boží* cítil nucen pokrát falešné učení „milosrdných“ Origenových stoupenců, kteří slova evangelia chápali po svém a vymýšleli univerzální spasení. Augustin o nich psal, že se „pokoušejí... jakoby ve jménu většího milosrdenství čelit Božím slovům“ (XXI,24.1). *Misericordia maiore conantur*. [Pokoušejí se být soucitnější.] Ve 20. století tyto „pokusy“ v teologickém myšlení převážily. Už roku 1948 si třicátník Louis Bouyer všiml zhroutilí eschatologického rozměru v křesťanském životě a zejména vytěsnění reality pekla a konkrétního nebezpečí věčného zatracení: „na pekle trváme, abychom neodporovali textům, které jsou až příliš jasné; v soukromí však lidi ujišťujeme o tom, že cesta

tam nikomu nehrozí“.

Avšak ani v soukromí. Existuje rozdíl mezi nadějí, že mnozí budou zachráněni, a nadějí, že peklo bude prázdné; je propastný rozdíl mezi vydatným a neúnavným úsilím o obrácení sebe i druhých a ustavičným zvěstováním „prominutí“ hříchu. To první se vyznačuje misíí, kázáním o věčném životě, asketickým životem, neúprosným bojem proti zlu ve všech jeho podobách a vytrvalým voláním k pokání, zatímco neustálé ujišťování o psychologickém, společenském a kulturním formování, přizpůsobování morálky podle jednotlivých případů a okolností a hledání řešení, aby všichni mohli přijímat svátosti a požehnání, bez jakéhokoli důrazu na obrácení jsou projevem druhého z uvedených postojů.

Jeden velmi pozorný a bystrý čtenář se mnou sdílel svou vzpomínku na úryvek z Legendy o Velkém inkvizitorovi z románu *Bratři Karamazovi*. Rozhovor mezi Velkým inkvizitorem a Ježíšem Kristem, který se vrátil na svět a hned byl po zázračném vzkříšení malé holčičky zatčen, se soustředí na Inkvizitorovo tvrzení, že vybuduje lepší řád, než jaký vytvořil Boží Syn. A v tomto lepším světě

nebude chybět ono větší milosrdenství, o jakém se zmiňoval sv. Augustin, milosrdenství schopné údajně větší všeobecné spásy, než po jaké toužil Kristus: „Ó, dovolíme jim i hříchy, neboť jsou slabí a bezmocní, a budou nás milovat jako děti, že jim dovolujeme hřešit. Řekneme jim, že každý hřích bude vykoupen, když bude udělán s naším dovolením, dovolujeme jim hřešit proto, že je milujeme. (...) Říkají a prorokují, že přijdeš a znovu zvítězíš, přijdeš se svými vyvolenými, se svými hrdými a mohutnými, ale my řekneme, že oni spasili jen sami sebe a my jsme spasili všechny. (...) a řekneme: ‚Sud nás, můžeš-li a smíš-li.‘ Věz, že se tě nebojím. Věz, že i já... jsem se připravoval vstoupiti do řady vyvolenců tvých, do řady mohutných a silných... Avšak vzpamatoval jsem se a nechtěl jsem již sloužit šílenství. Vrátil jsem se a přimkl jsem se k těm, kteří opravili tvůj skutek. Odešel jsem od hrdých a vrátil jsem se k pokorným, pro štěstí těchto pokorných.“¹ Tolik Velký inkvizitor.

Pokud Vykupitel lidí oznamuje, že mnozí skončí tam, kde je pláč a skřípění

zubů, proč veřejně mluvit o svém zalíbení v myšlence, že peklo je prázdné? Jestliže Zjevení ohlašuje, že ti, kdo nejsou zapsáni v knize života, budou uvrženi do ohnivého jezera (srov. Zj 20,15), proč „doufat“, že toto jezero bude prázdné? Teologická naděje je založena na víře a víra vychází z Hospodinových slov, z Božího zjevení. Naděje, která neklame (srov. Ř 5,5), tedy pramení z evangelijní zvěsti o spáse, která je v Kristu nabízena všem, neboť Bůh „chce, aby všichni lidé došli spásy“ (1Tm 2,3–4), a tudíž nám všem dal v Kristu milost, ale také ze skutečnosti, že „mnozí, o nichž jsem vám často říkal a nyní to s pláčem opakuji, žijí jako nepřátelé Kristova kříže; jejich koncem je zahynutí“ (Ep 3,18–19).

Luisella Scrosati
Daily Compass
Přeložila Alena Švecová

Dr. Luisella Scrosati
teoložka a spisovatelka

¹ Citováno z překladu Vladimíra Ryby.

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

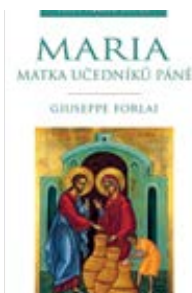
NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Inès d'Oysonville: Za ruku s Pannou Marií

Dárková publikace pro děti 9+ přibližuje události z Mariina života, její velkou víru a lásku k Bohu, ale také ke každému z nás.

Váz., 80 s., barevné ilustrace, cena 249 Kč

Giuseppe Forlai: Maria, Matka učedníků Páně

V této knížce se pokusíme nastínit Mariin hluboký vztah k Duchu Svatému a k Církvi. Duch Svatý je tím, kdo formuje tělo Božího Syna v lůně ženy, i tím, kdo utváří Církev v lůně jeruzalémského večeradla. Kdykoli třetí osoba božské Trojice dává život něčemu novému, Maria je u toho. Tak jako nelze oddělit Matku od Syna, působením plodného Božího Ducha je nerozlučně propojen Mariin život i s životem Církve. Církev je neustále závislá na vanutí Ducha, ale jeho vanutí je účinné, není-li Duch zarmucován (srov. Ef 4,30), jinými slovy, pokud mu říkáme „tady jsem“, podobně jako nazaretská Panna.

Brož., 88 s., cena 149 Kč

PĚT KATOLICKÝCH NÁVYKŮ, KTERÉ VÁM POMOHOU POSÍLIT VÍRU

Při soustavném úsilí o duchovní růst a spojení s posvátnem v každodenním životě může objevování nových způsobů, jak posílit svou katolickou víru, představovat zásadní změnu. Zde je pět způsobů, které mohou v roce 2024 obcerstvit váš život víry.

1. Zaměřte svůj pohled na Marii

Papež František 1. ledna vyzval věřící, aby nový rok světili Panně Marii, a poznamenal, že „nám s něžnou láskou odhalí plnost, protože nás povede k Ježíši, který je sám plností času, každého času, našeho času, času každého z nás“.

Nejúčinnějším způsobem, jak v každodenním životě prosit o Mariinu přímluvu, je modlitba růžence, která věřícím poskytuje duchovní ochranu a vedení ve vztahu s Bohem.

2. Zjistěte si více informací o některém světcí

Sežeňte si knihy, které představují životopisy konkrétních světců. Mnoho katolických knihkupectví nebo internetových obchodů jich nabízí velký výběr.

O svatých se také můžete mnohem dozvědět prostřednictvím dokumentů nebo filmů, které věrně představují jejich život. Nedávný film *Heaven Can't Wait* zachycuje svědectví deseti lidí, jejichž život se změnil poté, co se seznámili s příběhem blahoslaveného Carla Acutise. Do kin byl uveden také film *Padre Pio*, který líčí příběh prvních let kněžství kapucínského mnicha, obdařeného Kristovými stigmaty.

Další možností je účastnit se modliteb a pobožností věnovaných svatým a dozvědět se více o jejich životě a přínosu pro katolickou víru.

3. Studujte Bibli a dokumenty katolické církve

Vyhradte si čas na studium a rozjímání o čemkoli od Písma až po papežské dokumenty. Denně čtěte Bibli, přemýšlejte hlavně o pasážích čtyř evangelií a snažte

Foto: Martina Rehorova / Člověk a Víra

se jejich učením aplikovat na svůj každodenní život.

Mnoho lidí nachází v Bibli duchovní a morální vedení. Posvátné texty často obsahují etické a morální zásady, které mohou sloužit jako vodítko v každodenním životě.

Kromě toho vám četba Bible umožní udržovat spojení s Bohem. Je to prostředek, jak porozumět Boží vůli a posílit svůj vztah s ním.

Druhou zásadní knihou je Katechismus katolické církve, shrnutí víry katolické církve. Tato kniha je strukturována tak, že téměř všechna témata, která jsou pro katolíky důležitá, soustřeďuje do krátkých výkladů. Ještě zhuštěnější formu můžete nalézt v Kompendiu katechismu.

4. Uživejte si dobrou četbu

Existuje také mnoho dalších knih, které mohou být vodítkem pro duchovní život katolíka, mezi nimi *Cesta* od svatého Josemaríi Escrivá de Balaguer; *Vyznání* svatého Augustina; *Duchovní cvičení* svatého Ignáce z Loyoly a *Následování Krista* od Tomáše Kempenského.

Poslední jmenovaná kniha, napsaná před více než 500 lety, je považována za druhou nejčtenější knihu po Bibli. Dílo se skládá ze čtyř knih, v nichž autor sleduje vývoj duše až k jejímu sjednocení s Bohem ve svatém přijímání.

5. Vyhradte si čas na Ježíše

Katolík musí především trávit čas před

Nejsvětější svátostí, což znamená nacházet se v reálné přítomnosti Ježíše Krista. Modlitba před eucharistií je úkonem adorace a úcty vůči Boží přítomnosti. Je považována za posvátnou chvíli k oslovení Boha, vyjádření vděčnosti, chvály a uctívání.

Papež František při slavnosti Těla a Krve Páně v roce 2023 potvrdil, že eucharistie „je svátostí lásky *par excellence*“.

„Kristus se za nás obětuje a žádá nás, abychom dělalí totéž, aby se náš život stal chlebem, který sytí naše bratry,“ dodal.

Pravidelná modlitba před Nejsvětější svátostí je návyk, který přispívá k duchovnímu růstu. Nabízí čas věnovaný rozjímání, kontemplaci a důvěrnému spojení s božstvím, což může posílit vztah s Bohem.

Je to také ideální čas k modlitbě za církev, za církevní představitele, za mír ve světě a za osobní potřeby i potřeby společenství. Je to mocný skutek přímluvy.

Diego Lopez Marina
Catholics for Catholics
Přeložil Pavel Štíčka

Diego López Marina
novinář ACI Prensa

KARDINÁL, KTERÝ SE POSTAVIL NAPOLEONovi

Kardinál Ercole Consalvi (1757–1824) byl za pontifikátu Pia VII. a v době Napoleonovy vlády i po ní významnou postavou církevní diplomacie.

„Uprostřed mnoha problémů, kterým dnes čelíme a které se zdají být neřešitelné, je pro mě kardinál Consalvi inspirací,“ řekl britský arcibiskup Gallagher, dnes klíčová osoba vatikánské diplomacie.

Kardinál, který vyjednával s Napoleonem

Ercole Consalvi se narodil 8. června 1757 v Římě a v letech 1776–1782 studoval na Akademii šlechtických duchovních (dnes Papežská církevní akademie) v Římě. V roce 1799, během konkláve v Benátkách, které zvolilo Barnabáše Chiaramontiho – jenž přijal jméno Pius VII. –, vzrostl jeho význam, neboť působil jako sekretář konkláve. V prvním roce pontifikátu italského papeže, v roce 1800, byl Consalvi jmenován státním sekretářem a povýšen do kardinálského stavu.

V tehdejší neklidné době neměl snadný úkol: Pius VII. a Napoleon vyjednávali o konkordátu. Cílem bylo dosáhnout dohody o vztazích mezi Francií a papežským státem poté, co francouzská revoluce v roce 1789 zrušila privilegia církve ve Francii a rozdělila ji na církve ústavní, závislou na Francouzské republice, a takzvanou „vzpournou“ církev, věrnou papeži.

Tím započala velká politická kariéra kardinála Consalviho. Po celý život zůstal pouze jáhnem, ale udržoval styky s evropskými vládci. Jeho neochvějný postoj v klíčových otázkách, shodný s postojem Pia VII., umožnil znovuzrození francouzské církve.

Vatikan byl připraven ve všem ustoupit, aby církev znovu nabyla jednoty a získala svobodu. Konkordát podepsaný 15. července 1801 měl církvi přinést draho, protože utrpěla ztrátu v otázce majetku duchovních. Papežova cíle však bylo dosaženo: ústavní církev zanikla a byla uznána autorita papeže.

Klidný a realistický

Mezitím probíhala bouřlivá jednání. Kroniky uvádějí, že Bonaparte v záchvatu vzteku vyhrožoval církvi reprezentované kardinálem Consalvim: „Zničím vás!“

Ital odpověděl: „My se o to snažíme již 1800 let a zatím se nám to nepodařilo!“ Byl také jedním ze 13 „černých kardinálů“, kteří se v roce 1810 odmítli zúčastnit Napoleonovy druhé svatby.

O několik let později byl Ercole Consalvi jednou z klíčových postav známého Vídeňského kongresu (1814–1815). Tato událost, která po Napoleonově porážce reorganizovala evropský kontinent, znamenala pro Svatý stolec úspěch. Získal zpět papežský stát a majetek svých muzeí – který tvoří velkou část dnešních sbírek. Neúnavná pravá ruka Pia VII. zemřela o deset let později a prohlásila: „Jsem klidný.“

„Konsalvismus“, pojmenovaný po tomto prozíravém stratégovi, se stal označením pro papežskou diplomacii charakterizovanou politickým realismem. Tato vize upřednostňuje přímé vztahy mezi Svatým stolicí a národními vládami, aniž by šly přes zprostředkující orgány, jako jsou národní episkopáty.

Nikdy se nevzdával, ani v nejtemnějších dobách

„Jeho doktrínu dnes nemůžete uplatňovat, ale jeho osoba, jeho touha sloužit, je inspirující,“ řekl arcibiskup Gallagher. Státní sekretář Pia VII. se „nevzdával. Pokračoval i v těch nejtemnějších chvílích, kdy se zdálo, že je vše ztraceno. Měl víru ve své poslání a v přínos, který může papežství přinést.“

I když je dnes role papežů jiná, pořád „má Svatý stolec pro dobro lidstva co nabídnout“ a církevní diplomacie „má stále svou roli“, prohlásil britský arcibiskup.

„Tváří i tvář problémům dnešního světa, kdy nám řešení unikají, kdy ne-

Charles Edouard Delort: Napoleon přijímá kardinála Ercole Consalviho v paláci Tuileries v Paříži (19. st.)

existuje příliš jasná vize, jak je řešit, je Consalvi inspirativní osobou, pokud jde o jeho odhodlání a odvahu,“ dodal.

Vídeňský kongres, na kterém se podílel, byl navíc „velmi úspěšným příkladem multilateralismu“ a „jedním z nejdůležitějších okamžiků evropských dějin“, zdůraznil arcibiskup Gallagher.

Kardinál Ercole Consalvi, „brilantní“ diplomat a skutečná „hvězda“ v dějinách státních tajemníků, zůstává i dnes vzorem pro vatikánskou diplomacii.

Anna Kurian

Aletia

Přeložil Pavel Štíčka

Anna Kurian
novinářka a spisovatelka

PROČ TAK ČASTO JSME – ČI NEJSME – NA OMYLU

Docela se bojím toho, že se budu mýlit. Ne snad že bych se chtěl prostě jen vyhnout trapasu, když se zmýlím ohledně nějakého faktu. Jde mi to, že se nechci mýlit v rozdílu mezi ctností a neřestí ve svém osobním životě.

Nechci až po smrti zjistit, že nějaký navykklý styl jednání nebo chování vedly k nahromadění nerozpoznaných hříchů. Pokud by byly nerozpoznané bez úmyslného zavinění, jednalo by se o hříchy všední, ale co když jsem si jen namlouval, že je nerozpoznávám? Co když jsem si je omlouval rozumovými argumenty? Tato otázka se stále znovu objevuje nejen v mém osobním životě, ale i v mých reakcích na stav církve.

Z obou kategorií uvedu jeden příklad. Za prvé, v osobním životě mám sklon být poněkud samotářský. Necítím velkou potřebu vyhledávat nová přátelství, stýkat se s přáteli nebo udržovat častou komunikaci se sourozenci, kteří žijí daleko, ačkoli jsem ochoten jim pomoci, kdykoli je potřeba. Hodně těchto „společenských“ záležitostí nechávám na své manželce, protože svému vlastnímu úsudku příliš nedůvěřuji. Kdybych však byl přesvědčen, že jde o morální selhání, musel bych své společenské návyky radikálněji změnit.

Katolík přece může přijmout práci v daleké zemi nebo vstoupit do kláštera a už nikdy neuvidí staré přátele, rodiče, sourozence – nebo dokonce dospělé děti. Některé druhy obvyklých rodinných a společenských styků jsou tedy pravděpodobně samy o sobě duchovně nepovinné, alespoň za určitých okolností. Osobně si myslím, že člověk by potřeboval mnohem závažnější důvod, aby si zvolil cestu, která ho trvale oddělí od dětí (včetně dospělých dětí), než pokud jde o oddělení od sourozenců nebo přátel.

Zároveň může dojít k nejrůznějšímu zneužití těchto možností. Vždycky jsem měl problémy pochopit svěřice, které prosluly tím, že opustily své nedospělé děti a vstoupily do kláštera. Obvykle to byly vysoce postavené dámy, jejichž děti byly

Foto: Člověk a Víra

tak jako tak z velké části v péči někoho jiného. Nicméně mám podezření, že hagiografie je poněkud jednostranná a že se staly světicemi navzdory tomuto rozhodnutí, nikoli kvůli němu. A tak to může být i s mnohými z nás. Vždy existuje možnost, že se staneme svatými navzdory některým rozhodnutím, která se v dané době zdála být velkolepými gesty nebo alespoň vhodnými pro danou osobu.

Duchovní postoje

Je zřejmé, že podobná morální dilemata vyvstávají i v souvislosti s našimi reakcemi na to, co považujeme za chyby a hříchy v církvi, a to zejména ze strany církevních představitelů. Mnozí kněží a biskupové vydávají prohlášení a závědějí postupy, které seriózní katolíci považují buď za nedokonalé, nebo prostě za špatné. To se může týkat i papežů. Církev jako celek potřebuje neustále reformovat a obnovovat, ale i lidé, kteří si uvědomují problémy, se v názorech na jejich řešení velmi liší. Na jedné straně se může zdát, že problematický duchovní příliš rychle nahrazuje tradiční katolické názory současnými myšlenkami, nebo se naopak může zdát, že příliš pomalu

chápe potřebu změny a vývoje alespoň některých z tradičních názorů. Podobně se lidé velmi liší v tom, zda ten či onen církevní představitel příliš rychle potvrzuje dobrotu hříšníka, nebo příliš rychle potvrzuje zlo hříchu.

Téměř po celé církevní dějiny docházelo ke značnému rozdělení v té či oné otázce, k rozdělení, které se omezuje na příslušné smýšlení stran, jež se potýkají s určitým problémem v církvi. Jistota samozřejmě spočívá ve správném pochopení toho, co církve v minulosti oficiálně učila o různých sporných otázkách; a je zřejmé, že ti, kdo si myslí, že církevní učení lze změnit podle přání dominantní kultury, nahradili Ducha svatého představami dominantní kultury. Linie sporu mohou být ve skutečnosti poměrně jasné, a v takovém případě se jednotlivé strany rozdělí podle toho, zda dávají přednost věrnosti Božímu zjevení, nebo lákavým rozporům, které nabízí širší kultura. Při posuzování každého člověka a každé situace, a dokonce i každého kněze, biskupa nebo papeže, však máme zpravidla jen kusé informace, takže si nemůžeme být vždy jisti, zda reagujeme tím nejlepším způsobem.

To neznamená, že si vůbec nikdy nemůžeme být jisti. Vzorci řeči a chování se vyvíjejí v průběhu času a lze je přezkoumat, pochopit a analyzovat očima víry. Pro dobro našich vlastních duší a duší, které na nás mohou částečně záviset, je to vzorec natolik jasný, že si zaslouží komentář, aby ochránil a uklidnil ty, kteří by jinak mohli být uvedeni v omyl. Ale i v tom se lidé značně liší. Někteří v takových objasněních a odsudcích nacházejí úlevu a pokoj, u jiných takové pokusy o objasnění, kritiku a nápravu narušují jejich vlastní duchovní klid v církvi.

Pro každého, kdo na sebe vzal odpovědnost posilovat víru druhých – ať už je to rodič v rodině, kněz ve farnosti, učitel ve třídě nebo katolický komentátor pro širokou veřejnost – jsou tyto soudy a způsob jejich vyjadřování dalším zdrojem potenciálních škod, které mohou mít za následek duchovní újmu. Navíc, i když jsou správné, mohou taková objasnění a soudy některým lidem v jejich životě víry pomáhat, zatímco jiné znepokojuvat.

Jinými slovy, jedná se o velkou a duchovně nebezpečnou odpovědnost. Navíc je to odpovědnost, která téměř vždy vede k vytváření nejrůznějších frakcí. Uvažte, kolik různých odstínů názorů existuje, pokud jde o to, jak nejlépe reagovat na problémy v církvi:

1. Formální stupeň církevní neposlušnosti, který vede k oddělení od vedení církve;
2. Hlasité odsouzení a odmítnutí bez formálního porušení církevních předpisů;
3. Opatrné a pečlivé objasňování s odměřenou kritikou ve světle uznávaného církevního učení;
4. Mlčení, buď ze zbabělosti, nebo ve snaze předejít zhoršení situace;
5. Zbožná snaha postavit každého představitel církve, a zejména papeže, do zcela očišťujícího světla.

Říkat pravdu v lásce

Cílem *CatholicCulture.org* je obohacovat víru, posilovat církev a formovat katolickou kulturu. Domníváme se, že tento úkol nelze dostatečně plnit, aniž bychom se vyjadřovali k veřejným výrokům církevních představitelů a dalších významných katolíků, které podrývají ustálené

Foto: Člověk a Víra

učení církve ohledně víry a mravů nebo jsou s ním v rozporu. Když se téměř bez ustání objevuje případ za případem, je obtížnější to dělat bez ztráty rozvahy a lze snadno sklouznout k vynášení soudů o stavu duše druhého člověka. Mluvím zde o rozdílu mezi objasněním katolického učení a odsouzením člověka.

Doufám, že občasná pochybení nám může být odpuštěno. Zároveň se vždy snažíme najít rovnováhu a co možná nejlepší reakci vůči pocítované závažnosti provinění, stejně tak vždy vyvažujeme potřebu říkat pravdu s potřebou chovat se uctivě k těm, kdo v církvi zaujímají vyšší postavení. Není to snadné a – jak jsem napsal v úvodu – mám zdravé obavy z toho, že se mohu zmýlit. Snad tedy bude dobré připomenout si tvrzení svatého Jana, že „dokonalá láska zahání strach“ (1J 4,18). A možná bych si měl ještě více vzít k srdci slova svatého Pavla:

A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele, aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla, až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti. Pak už nebudeme nedospělí, nebudeme zmítáni a unášeni závanem kdejakého učení – lidskou falší, chytráctvím a lstivým sváděním k bludu. Budme pravdiví v lásce, ať ve všem dorůstáme v Krista. On je hlava, z něho roste celé tělo, pevně spojené klouby navzájem se podpírajícími, a buduje se v lásce podle toho, jak je každé části dáno. (Ef 4,11–16)

Možná bychom se všichni měli zamyslet nad tím, jak tento problém a mnohá další dilemata řešíme. A možná bychom se všichni měli zamyslet nad tím, že jsme omylní. A při tom všem nelze ničím nahradit studium, modlitbu a ctnost moudrosti. Obvykle to však nebývá naše vina, že se tím musíme zabývat. Každý katolík, který byl pokřtěn jako kněz, prorok a král, nese ve svém povolání a životním stavu alespoň přiměřenou míru této odpovědnosti.

Ano, mám obavu, že se mohu mýlit, a myslím, že všichni bychom se měli trochu bát, že se můžeme mýlit. Ale musí to být pouze zdravé obavy. Musí to být obava vyplývající z naší svaté odpovědnosti reagovat na Boží přebývání tím, že budeme vyjadřovat jen to, co je dobré a pravdivé. Naším nebezpečím totiž nikdy není pravda, nýbrž pouze opovržlivost. Milujeme-li Boha a bereme-li kvůli němu svou odpovědnost vážně, budeme se dopouštět jen takových chyb, které Bůh s radostí odpouští.

Jeff Mirus
Catholic Culture
Přeložil Pavel Štíčka

Jeffrey Mirus, Ph.D.
historik, zakladatel Trinity
Communications a CatholicCulture.org,
spoluzakladatel Christendom College

MÁ TO SMYSL

„Za život se nepochoduje, řekla kdysi moje věřící kamarádka, která se netajila kritikou Hnutí pro život a dávala jí veřejně najevo. Tehdy jsem s ní v jistém smyslu souhlasil. Demonstrovat za minulého režimu, to mělo váhu. Ale chodit ulicemi kvůli vyjádření názoru? Notabene, když lze tento názor kdekoliv svobodně vyslovit a hájit? Nezdálo se mi to... Jenže současný tlak na změnu společenských hodnot se tak radikálně vystupňoval, že jsem po letech musel připustit, že nejenže má smysl pochodovat Prahou, ale že už může být dokonce i pozdě. Když se vloni na *Novinkách.cz* objevil titulek, že Pochod pro život zastavili antifašisté, něco se ve mně zlomilo. Má to snad znamenat, že katolíci, co jdou v pokojném průvodu městem, jsou fašisté? Že ti řvouni, co se všemi způsoby snaží komplikovat průběh pochodu, jsou ti, co naši zemi chrání před nebezpečnými extrémisty? Byl jsem tím opravdu dotčený a řekl jsem si, že letos pochod nevynechám. (...) Ta absurdita, že průvod rodin s dětmi, miminka v kočárcích, skauty, prostě lidi, kteří nepřišli dělat nepořádek a chovají se pokojně, musí chránit těžko oděnci a nad Prahou lézat vrtulníky, byla pro mě nejsilnějším znamením, v jaké to době žijeme. Jsem přesvědčen, že z těch účastníků, s nimiž jsem v průvodu šel, by nikoho ani nenapadlo blokovat mosty a lepit se k chodníku, až se bude konat třeba Prague Pride,“ píše Antonín Randa na stránkách *Katolických novin*. Výmluvné svědectví, že?

Právnický Jakub Kříž píše na svém blogu o paní Isabele Vaughan–Spruceové. Je známa jako charitativní pracovnice věnující se těhotným ženám v tísní. Ví se o ní, že se v blízkosti potratových klinik modlí za děti i těhotné ženy. Naposledy u potratové kliniky pouze stála, neměla v rukou

Foto: Lenka Pecharova / Člověk a Vira

žádný transparent (to je trestné), s nikým se nebavila (to je také trestné, bavíte-li se na špatné téma), nikomu nic nenabízela a ani se nahlas nemodlila – protože i to je trestné. Paní Isabela stála mlčky na chodníku a někdo na ni zavolaal policii. Je třeba znát vynález angloamerického práva v podobě „narázníkových zón“ u potratových klinik. V určitém okruhu kolem nich – např. 50 nebo 150 metrů – je zakázáno vyjadřovat nesouhlas s interrupcemi nebo informovat o alternativních možnostech řešení nechtěného těhotenství. Kanadský jezuita Tony Van Hee se rozhodl upozornit na problematičnost zákazu, a tak se v říjnu 2018 v jedné narázníkové zóně v Ottawě postavil s cedulí, která se nezmiňovala ani o potratech, ani o těhotenství, ani o právu na život, ale o svobodě projevu. „Primát svobody projevu: základní kámen západní civilizace,“ hlásal jeho transparent. Vykoletoval si zatčení a trestní stíhání. A jak pro-

bíhala konverzace paní Isabely s policií? Dr. Kříž na svém blogu cituje: *Policista: „Stojíte zde, abyste protestovala?“ – IVS: „Ne.“ – P.: „Modlíte se?“ – IVS: „Možná se modlím v duchu.“ – P.: „Půjdete tedy s námi dobrovolně na policejní stanici? – Nešla, a tak byla zatčena.*

Církevní školství nežije ve vakuu, a tak také zrcadlí témata soudobé společnosti. Leckdy to není lehké. Ukázal to příklad Arcibiskupského gymnázia v Praze, které čelí kritice, ale těší se zároveň podpoře lidí, tedy dvou táborů, z důvodu zrušení přednášky trans muže jménem Lenka Králová. Ta k situaci pro DVTV řekla mj., že „pro mě to je opravdu podobný, jako kdyby na tu školu přišel třeba nevidomej člověk povídat o tom, s jakýma těžkostma se v běžném životě potýká.“ Je dobře, že zaznělo toto přirovnání; ano, tito lidé trpí, protože jsou nemocní.

–zd–